

Domstolen frifinder Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union i Den Tjekkiske Republiks søgsmål til prøvelse af direktivet, hvorved kontrollen med erhvervelse og besiddelse af våben styrkes

Dette direktiv kunne gyldigt vedtages på grundlag af EUF-traktatens bestemmelser om et velfungerende indre marked for skydevåben

Ved dom i sagen Den Tjekkiske Republik mod Parlamentet og Rådet (sag C-482/17), afsagt den 3. december 2019, frifandt Domstolen Parlamentet og Rådet i et søgsmål med påstand om hel eller delvis annullation af direktiv 2017/853¹ (herefter »det anfægtede direktiv«), hvorved Europa-Parlamentet og Rådet ændrede Rådets direktiv 91/477/EØF om erhvervelse og besiddelse af våben² (herefter »direktivet om skydevåben«). Domstolen fastslog, at de af Europa-Parlamentet og Rådet truffne foranstaltninger i det anfægtede direktiv ikke indebærer tilsidesættelse af princippet om tildelte kompetencer, proportionalitetsprincippet, retssikkerhedsprincippet, princippet om beskyttelse af den berettigede forventning eller princippet om forbud mod forskelsbehandling, sådan som Den Tjekkiske Republik havde påberåbt sig til støtte for sit søgsmål.

Med henblik på at afskaffe kontrollen ved passage inden for Schengenområdet indfører direktivet om skydevåben harmoniserede minimumsregler om besiddelse og erhvervelse af våben samt om overførsel heraf mellem medlemsstaterne. Med henblik herpå indeholder dette direktiv bestemmelser vedrørende de betingelser, hvorunder skydevåben fra forskellige kategorier kan erhverves og besiddes, samtidig med, at de af hensyn til den offentlige sikkerhed fastsætter, at erhvervelsen af bestemte typer skydevåben skal forbydes.

Som følge af visse terrorhandlinger vedtog Europa-Parlamentet og Rådet i 2017 det anfægtede direktiv med henblik på at indføre strengere regler for de farligste deaktiverede og halvautomatiske skydevåben. Herudover har dette direktiv til formål at lette den frie bevægelighed for visse skydevåben bl.a. ved at fastsætte regler for mærkning.

Med hensyn til fuldautomatiske skydevåben, som er blevet ombygget til halvautomatiske skydevåben, som i princippet er forbudt, indeholder det anfægtede direktiv en undtagelse, hvis betingelser kun opfyldes af Det Schweiziske Forbund, som udgør en del af Schengenområdet, hvorpå direktivet om skydevåben finder anvendelse. Det drejer sig navnlig om betingelsen vedrørende eksistensen af et militært system baseret på almindelig værnepligt, og som i løbet af de sidste 50 år har haft en ordning for overførsel af militære skydevåben til personer, der forlader hæren.

Den Tjekkiske Republik anlagde sag ved Domstolen med påstand om hel eller delvis annullation af det anfægtede direktiv. Polen og Ungarn indtrådte i sagen til støtte for Den Tjekkiske Republiks påstande, mens Frankrig og Europa-Kommissionen indtrådte i sagen til støtte for Europa-Parlamentets og Rådets påstande.

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/853 af 17.5.2017 om ændring af Rådets direktiv 91/477/EØF om erhvervelse og besiddelse af våben (EUT 2017, L 137, s. 22).

² Rådets direktiv 91/477/EØF af 18.6.1991 om erhvervelse og besiddelse af våben (EFT 1991, L 256, s. 51).

Med hensyn til den angivelige tilsidesættelse af princippet om tildelte kompetencer bemærkede Domstolen for det første, at selv når en retsakt baseret på artikel 114 TEUF, såsom direktiv 91/477, allerede har fjernet enhver hindring for samhandelen på det område, som den harmoniserer, kan EU-lovgiver ikke fratages muligheden for på grundlag af denne artikel at tilpasse denne retsakt til samtlige ændrede omstændigheder eller ny viden, henset til den opgave, den har til at sikre beskyttelsen af de almene hensyn, der er anerkendt i traktaterne. Bekæmpelsen af international terrorisme og af grov kriminalitet samt opretholdelsen af den offentlige sikkerhed hører til disse almene hensyn.

Hvad dernæst angår en lovgivning om ændring af en eksisterende lovgivning præciserede Domstolen, at der med henblik på angivelsen af retsgrundlaget for denne lovgivning skal tages hensyn til den eksisterende lovgivning, som ændres herved, og bl.a. formålet og indholdet heraf. En særskilt undersøgelse af ændringsretsakten kan således føre til det paradoksale resultat, at denne retsakt ikke ville kunne vedtages på grundlag af artikel 114 TEUF, mens EU-lovgiver ville kunne sikre det samme normative resultat ved at ophæve den oprindelige retsakt og på grundlag af denne artikel fuldstændigt omarbejde denne i en ny retsakt. Domstolen fastslog således, at det var nødvendigt at fastlægge retsgrundlaget for vedtagelsen af det anfægtede direktiv, idet der navnlig skulle tages hensyn til såvel sammenhængen med direktiv 91/477 som den lovgivning, som de ændringer, der foretages i denne lovgivning ved det anfægtede direktiv, udmønter sig i.

Efter en sammenligning af formålet med og indholdet af direktiv 91/477 med formålet med og indholdet af det anfægtede direktiv fastslog Domstolen endelig, at de to direktiver tilsigter at sikre en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes bestemmelser med hensyn til den frie bevægelighed for skydevåben til civil brug, samtidig med, at denne frihed reguleres ved hjælp af sikkerhedsgarantier, som er egnede med henblik på disse produkter, og at det anfægtede direktiv i denne forbindelse begrænser sig til at regulere den ligevægt, som er skabt ved direktiv 91/477 mellem disse to formål med henblik på at tilpasse den til udviklingerne i de faktiske omstændigheder.

Hertil bemærkede Domstolen, at en harmonisering af aspekter vedrørende sikre varebevægelser er et af de væsentligste elementer med henblik på at sikre et velfungerende indre marked, idet forskellige lovgivninger på dette område kan skabe hindringer for samhandelen. Da det særlige kendetegn ved skydevåben ikke kun er deres sikkerhedsudfordringer for brugerne, men også for den brede offentlighed, fremhævede Domstolen, at beskyttelsen af den offentlige sikkerhed anses for nødvendig inden for rammerne af en lovgivning om erhvervelse og besiddelse af disse varer.

Under disse omstændigheder fastslog Domstolen, at EU-lovgiver ikke overskred det skøn, som denne råder over i henhold til artikel 114 TEUF med vedtagelsen af det anfægtede direktiv på grundlag af denne artikel.

Med hensyn til den angivelige tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet undersøgte Domstolen, om den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning³ formelt pålagde Kommissionen at gennemføre en konsekvensanalyse af de med vedtagelsen af det anfægtede direktiv påtænkte foranstaltninger, for at gøre det muligt at vurdere forholdsmæssigheden af disse foranstaltninger. Domstolen bemærkede i denne forbindelse, at udarbejdelse af konsekvensanalyser udgør et skridt i den lovgivningsproces, der som hovedregel skal foretages, når et lovgivningsinitiativ forventes at få betydelige økonomiske, miljømæssige eller sociale indvirkninger. En forpligtelse til at foretage en sådan analyse følger dog under alle omstændigheder ikke af ordlyden af denne aftale.

Udeladelsen af en konsekvensanalyse kan således ikke kvalificeres som en tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet i tilfælde, hvor EU-lovgiver befinder sig i en særlig situation, der kræver, at der gives afkald på den, forudsat at lovgiver råder over tilstrækkelige oplysninger, som gør det muligt for den at vurdere forholdsmæssigheden af de påtænkte foranstaltninger.

³ Interinstitutionel aftale mellem Europa-Parlamentet, Rådet for Den Europæiske Union og Europa-Kommissionen af 13.4.2016 om bedre lovgivning (EUT 2016, L 123, s. 1).

Senere i dommen fastslog Domstolen, at EU-lovgiver havde adgang til en række analyser og anbefalinger, der omfattede samtlige de forhold, der blev henvist til i Den Tjekkiske Republiks argumentation, og at de anfægtede foranstaltninger i modsætning til, hvad denne medlemsstat gjorde gældende, ikke i lyset af de nævnte analyser og anbefalinger var åbenbart uegnede i forhold til målene om at sikre EU-borgernes offentlige sikkerhed og at fremme det indre marked for skydevåben til civil brugsfunktion.

I overensstemmelse hermed fastslog Domstolen, at EU-institutionerne ikke i det foreliggende tilfælde havde overskredet den vide skønsmarginal, der tilkommer dem, når de skal foretage sådanne komplekse vurderinger af politisk og økonomisk eller social karakter. Endelig forkastede Domstolen også Den Tjekkiske Republiks argumenter, som nærmere bestemt var rettet mod visse af bestemmelserne i det anfægtede direktiv, som denne medlemsstat anså for at være i strid med proportionalitetsprincippet, retssikkerhedsprincippet, princippet om beskyttelse af den berettigede forventning hos kategorier af ejere eller besiddere af skydevåben, der potentielt er underlagt en strengere ordning i henhold til det anfægtede direktiv, og, endelig, med princippet om forbud mod forskelsbehandling.

For så vidt angår sidstnævnte princip bemærkede Domstolen navnlig, at den undtagelse, der gælder for Schweiz, både tager højde for dette lands kultur og traditioner samt for den omstændighed, at landet som følge af disse traditioner besidder en erfaring og dokumenteret evne til at spore og monitorere de pågældende personer og våben, der gør det muligt at formode, at de mål vedrørende den offentlige sikkerhed, der forfølges med det anfægtede direktiv, vil blive opnået på trods af den nævnte undtagelse. Eftersom ingen EU-medlemsstat synes at befinde sig i en situation, der er sammenlignelig med situationen for Schweiz, er der ikke tale om forskelsbehandling.

BEMÆRKNING: Annullationssøgsmål tilsigter annullation af retsakter vedtaget af EU-institutionerne, som er i strid med EU-retten. Medlemsstater, EU-organer og borgere kan under nærmere bestemte betingelser indbringe sådanne sager for Domstolen eller Retten. Hvis sagsøgeren får medhold, annulleres retsakten. Såfremt annullationen af retsakten indebærer, at der opstår et retligt tomrum, skal dette afhjælpes af vedkommende institution.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Dommen](#) offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Billeder fra domsafsigelsen er tilgængelige via »[Europe by Satellite](#)« ☎ (+32) 2 2964106